

Gedeputeerde Staten van de Provincie

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		N/2004/405	11-02-2004
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Foerageergebieden voor ganzen en smienten		5695	1

_____ Geacht College,

Hierbij informeer ik u nader over de te ondernemen stappen op het gebied van de aanwijzing van foerageergebieden voor ganzen en smienten i.v.m. het Beleidskader Faunabeheer. Dit in vervolg op de afspraken die gemaakt zijn tijdens het telefonisch overleg, dat ik op 29 januari jl. had met uw vertegenwoordiger van het Interprovinciaal Overleg, Gedeputeerde Poppelaars.

Ik waardeer het zeer dat de heer Poppelaars, namens de provincies, heeft aangegeven mee te willen werken aan het aanwijzen en begrenzen van foerageergebieden voor ganzen en smienten, voor 1 oktober 2004, in verband met het Beleidskader Faunabeheer. Ik ben me er daarbij terdege bewust dat het aanwijzen van de foerageergebieden het nodige extra werk van provinciale bestuurders en medewerkers vergt.

Inleiding

In mijn brief d.d. 7-10-2003 (kenmerk: N/2003/4107) verzocht ik u het Beleidskader Faunabeheer in uw provinciaal beleid te vertalen. Inmiddels is het overgangsbeleid 2003-2004 in werking. Gebleken is dat voor de verdere uitwerking een drietal punten verduidelijking behoeft. Deze licht ik in het navolgende toe. Aansluitend verzoek ik u om de procedure rond de aanwijzing en begrenzing van foerageergebieden voor ganzen en smienten in uw provincie spoedig te starten.

Inmiddels heeft een ambtelijke Werkgroep Foerageergebieden Ganzen en Smienten (provincies en LNV), onder aansturing van de ambtelijke Stuurgroep Gebiedsplannen (IPO en LNV/DN), concept-stappen en -criteria geformuleerd voor een mogelijke verdeling van foerageerhectaren tussen de verschillende provincies en voor een nadere bepaling van de foerageerhectaren binnen de provincies (bijlage 1). Ook zijn door mijn departement mogelijkheden verkend voor een vergoedingen-systeem binnen de foerageergebieden.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
11-02-2004	N/2004/405	2

Verhouding foerageergebieden binnen en buiten de EHS

In het Beleidskader staat dat aan foerageergebieden voor overwinterende ganzen en smienten 50.000 hectare binnen de EHS en 30.000 hectare buiten de EHS aangewezen dient te worden. Binnen de gebieden zullen de vogels niet opzettelijk mogen worden verontrust en wordt de geleden schade vergoed. Buiten de gebieden kunnen ganzen en smienten worden geweerd, en afhankelijk van provinciale vrijstellingen ex art. 65 Ff-wet mogen zij daar ook opzettelijk worden verontrust. Afhankelijk van provinciale ontheffingen ex art. 68 Ff-wet mogen overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten buiten de gebieden ondersteunend aan verjaging worden geschoten.

Gebleken is dat het moeilijk is om de bovenstaande verhouding van 50.000 hectare staat tot 30.000 hectare te realiseren op basis van objectieve criteria voor de verdeling van foerageerhectaren tussen en binnen provincies, in combinatie met bestaande en/of geprojecteerde natuurdoelen. Ik sta ten aanzien hiervan nu op het standpunt dat het welslagen van de verjaag-opvang-aanpak voorop dient te staan. Daarom vind ik in beginsel dat het belang van het realiseren van het totaal van 80.000 hectare foerageergebied moet prevaleren boven het belang van het realiseren van een bepaalde hectareverhouding binnen en buiten de EHS. Ik verzoek u in elk geval zoveel mogelijk foerageergebieden binnen de EHS en aangewezen (Vogelrichtlijn) gebieden aan te wijzen. Ook gronden van terreinbeherende organisaties bieden daarbij een mogelijkheid.

Daarbij hecht ik er belang aan om aan te tekenen dat de extra financiële consequenties door het aanwijzen van meer hectares buiten de EHS wel binnen de bestaande financiële kaders moeten worden opgelost. Over hoe dit vormgegeven wordt zal ik met de provincies overleggen.

Tijdsplanning invoering Beleidskader Faunabeheer in verband met ganzen en smienten

Het Beleidskader Faunabeheer ten aanzien van ganzen en smienten zal gefaseerd worden ingevoerd. Mij staat daarbij de volgende fasering voor ogen.

Fase 1 (van 1 september j.l. tot 1 oktober 2004):

Afhankelijk van provinciale vrijstellingen ex art. 65 Ff-wet mogen de vogels opzettelijk worden verontrust. Bovendien mogen, afhankelijk van provinciale ontheffingen ex art. 68 Ff-wet, overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten ondersteunend aan verjaging worden geschoten op akkerbouwgewassen, vollegrondsgroenten, en pas ingezaaid gras. Voor deze gewassen vergoedt het Faunafonds pas schade indien eerst schadepreventie-inspanningen zijn geleverd, dan wel indien bovendien gebruik is gemaakt van ontheffingen ex art. 68 Ff-wet voor kolganzen, grauwe ganzen en smienten. Voor andere landbouwgewassen vergoedt het Faunafonds schade zonder zulke inspanningsverplichtingen.

Daarnaast zijn er voor bepaalde gebieden en/of percelen opvangovereenkomsten voor ganzen. Ook zijn er voor een zeer beperkte oppervlakte pakketten afgesloten in het kader van de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN).

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
11-02-2004	N/2004/405	3

Fase 2 (per 1 oktober 2004)

Provincies hebben gebieden aangewezen waar ganzen en smienten ongestoord kunnen foerageren. De gebieden bestaan in beginsel volledig uit graslandpercelen, maar kunnen, indien onontkoombaar, ook akkerbouwpercelen omvatten. De foerageergebieden behoeven nog niet te worden geïncorporeerd in provinciale natuurgebiedsplannen, omdat deze niet gebaseerd zijn op Programma Beheer. Wel zullen de gebieden worden opgenomen provinciale documenten in het kader van de Ff-wet.

Binnen de gebieden zullen, conform voordien aan te passen vrijstellingsregelingen ex art. 65, de vogels niet opzettelijk mogen worden verontrust. Buiten de gebieden mogen ganzen en smienten worden geweerd, en afhankelijk van provinciale vrijstellingen ex art. 65 Ff-wet, mogen zij daar ook opzettelijk worden verontrust. Afhankelijk van provinciale ontheffingen ex art. 68 Ff-wet mogen overwinterende kolganzen, grauwe ganzen en smienten buiten de gebieden ondersteunend aan verjaging worden geschoten. Ik zal het Faunafonds verzoeken de consequenties voor de regels betreffende ontheffingen, schadevergoeding en dergelijke voor verschillende categorieën gebieden (bijvoorbeeld: foerageergebied, Vogelrichtlijngebied voor zover geen foerageergebied, gebieden buiten de foerageergebieden, etc.) op een rij te zetten, zodat deze consequenties tijdig kunnen worden onderkend en aan betrokkenen bekend kunnen worden gemaakt. Daarnaast zijn er voor bepaalde gebieden en/of percelen bestaande opvangovereenkomsten voor ganzen, die worden gecontinueerd. Hetzelfde geldt in beginsel voor de genoemde SN-pakketten.

Fase 3 (per 1 juni 2005):

Provincies hebben gebieden begrensd waar ganzen en smienten ongestoord kunnen foerageren (in beginsel graslandpercelen, maar indien onontkoombaar, ook akkerbouwpercelen). Dit zijn in beginsel dezelfde gebieden als die in fase 2 als foerageergebied zijn aangewezen. De gebieden dienen te worden geïncorporeerd in provinciale natuurgebiedsplannen in verband met de relatie met Programma Beheer. Binnen de gebieden kunnen waar mogelijk, doch gefaseerd, SAN- of SN-pakketten worden afgesloten. Voor de SAN-pakketten geldt het voorbehoud dat de Europese Commissie de nog te ontwikkelen SAN-wintergastpakketten goedkeurt. Bovendien geldt voor zowel SAN- als SN-pakketten dat een en ander wel moet passen binnen de bestaande budgettaire kaders. Binnen de gebieden zullen vogels niet opzettelijk mogen worden verontrust (er geldt daar geen vrijstelling ex art. 65 Ff-wet). Conform de SAN- of SN-pakketten zullen de vogels evenmin mogen worden geweerd. Vergoeding vindt in principe plaats conform SAN of SN. Voor overige percelen binnen de gebieden vergoedt het Faunafonds schade. Buiten de gebieden geldt hetzelfde regime als in fase 2 geldt voor buiten de gebieden. Daarnaast zijn er voor bepaalde gebieden en/of percelen bestaande opvangovereenkomsten voor ganzen, waarvoor bezien zal worden in hoeverre deze kunnen worden omgezet in SAN-beschikkingen.

Vergoedingensystematiek

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
11-02-2004	N/2004/405	4

Tot en met fase 3 wordt schade door ganzen en smienten vergoed door het Faunafonds door middel van schadevergoedingen of door middel van speciale opvangovereenkomsten. Op zeer korte termijn zal LNV starten met het ontwerpen van beheerpakketten voor ganzen en smienten op basis van de aan Programma Beheer gerelateerde Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN). Binnen de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN) bestaat, zoals eerder aangegeven, reeds een beheerspakket voor wintergasten.

Op zijn vroegst zal pas in fase 3 schade vergoed kunnen worden door middel van Programma Beheer (SN-pakket of nieuwe SAN-pakketten). Redenen hiervoor zijn de vereiste goedkeuring van de Europese Commissie voor de nieuwe SAN-pakketten én de vereiste begrenzing in natuurgebiedsplannen ten behoeve van Programma Beheer, waaraan inspraak volgens de Awb voorafgaat. Tenslotte is van belang dat SAN- en SN-pakketten niet voor iedere situatie toepasbaar zullen zijn. Zo zullen deze pakketten naar alle waarschijnlijkheid een minimum-instapeis voor het aantal ganzen en een minimum areaal-eis bevatten. Het ligt dus -ook in fase 3- in de rede dat zowel SAN/SN-pakketten, als schadevergoedingen deel uitmaken van het instrumentarium.

Concrete actiepunten t.a.v. de foerageergebieden voor ganzen en smienten

Ten behoeve van een goede voortgang, zal ik op korte termijn:

- SAN-pakketten laten ontwerpen - en aan u bekend maken - die ik voornemens ben in fase 3 toe te passen; de pakketten zal ik tevens zo spoedig mogelijk aan een Brusselse toets onderwerpen;
- in overleg met het Faunafonds duidelijkheid verschaffen over schadevergoeding en (preventieve) maatregelen in verschillende te onderkennen categorieën gebieden.

Tegelijkertijd vraag ik van de provincies dat zij eveneens op korte termijn:

- per 1 oktober 2004 concrete *foerageergebieden* aanwijzen ten behoeve van fase 2,
- voorbereidingen treffen voor de aanpassing van provinciale vrijstellingen ex art. 65 Ff-wet per 1 oktober 2004;
- per 1 juni 2005 gereed zijn met het begrenzen van concrete *foerageergebieden* in de provinciale gebiedsplannen, ten behoeve van fase 3, gerelateerd aan de goedkeuring van de SAN-pakketten door de Europese Commissie.

Tot slot: samenwerking tussen LNV en de provincies

Ongetwijfeld zullen er de komende tijd in de uitwerkings sfeer nog vragen opkomen die een antwoord vereisen. Ik constateer dat de samenwerking tussen mijn departement en de

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
11-02-2004	N/2004/405	5

_____ provincies constructief verloopt. Ik verwacht en vertrouw er dan ook op dat de komende tijd dergelijke punten eveneens door beide partijen vanuit een resultaatgerichte grondhouding ter hand zullen worden genomen.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR
EN VOEDSELKWALITEIT,

Dr. C.P. Veerman